Minister Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.3.54.2026
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałkini,

w odpowiedzi na oświadczenie senatorskie, znak: BPS/043-63-1667/26, Pani Senatorki Ewy Moniki Kaliszuk, w sprawie zasad realizacji programu PFRON „Wyrównywanie różnic między regionami III", określonych w uchwale Zarządu PFRON, w zakresie, w jakim odwołują się one do „Standardów dostępności dla polityki spójności 2021–2027" przy ocenie projektów modernizacji wind w istniejących budynkach wielorodzinnych, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

W odniesieniu do pytań dotyczących zasad realizacji programu PFRON „Wyrównywanie różnic między regionami III" należy wskazać, że Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest państwowym funduszem celowym nadzorowanym przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, nie zaś jednostką organizacyjnie podległą Ministrowi. Oznacza to, że fundusz posiada znaczną samodzielność w zakresie kształtowania programów realizowanych w ramach swoich ustawowych zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, co dotyczy również określania zasad udzielania wsparcia finansowego.

Należy przy tym zaznaczyć, że Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych pełni funkcję Przewodniczącego Zarządu PFRON. W konsekwencji rozstrzygnięcia podejmowane przez zarząd funduszu, w tym uchwały określające zasady realizacji realizowanych programów, nie podlegają odrębnemu zatwierdzaniu, ani bieżącej weryfikacji przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Programy realizowane przez PFRON są opracowywane z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa, dostępnych środków finansowych oraz zakładanych efektów społecznych. Przyjmowane rozwiązania powinny zapewniać przejrzyste, jednolite i równe zasady dostępu do wsparcia wszystkim potencjalnym beneficjentom.

Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podziela troskę o los mieszkańców z niepełnosprawnościami. Podstawowym celem działań resortu oraz PFRON jest realna likwidacja barier architektonicznych i urzeczywistnianie postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, w szczególności zasady racjonalnych usprawnień.

Mając na uwadze wskazany przez Panią Senatorkę przypadek spółdzielni mieszkaniowej z Olsztyna, PFRON przekazał informacje odnosząc się do sposobu rozpatrzenia wniosku Spółdzielni, z których wynika, że kluczową przeszkodą w przyznaniu dofinansowania nie są w tym wypadku wewnętrzne zasady programu PFRON, lecz kwestie formalno-prawne związane z przestrzeganiem powszechnie obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych.

tel. 222-500-108
info@mrpips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

PFRON, dysponując środkami publicznymi, zobowiązany jest do weryfikacji, czy dofinansowywane projekty są realizowane zgodnie z prawem. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, a także na gruncie Standardów dostępności dla polityki spójności 2021–2027, standardowa szerokość drzwi do kabiny dźwigu przystosowanego dla osób z niepełnosprawnościami powinna wynosić 90 cm. Pozostaje to w zgodzie z art. 5 ust. 1 pkt 4 oraz ust. 4a i 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, które nakładają obowiązek zapewnienia dostępności architektonicznej dla osób z niepełnosprawnościami. Na podstawie tych przepisów podstawowym wymogiem dla drzwi wind w świetle ościeżnicy jest szerokość 90 cm.

Zgoda na zastosowanie drzwi o szerokości 80 cm w istniejącym bloku mieszkalnym (co często jest jedynym możliwym rozwiązaniem ze względu na gabaryty szybów w blokach z wielkiej płyty) jest akceptowalna z punktu widzenia PFRON, pod warunkiem spełnienia wymogów procedury budowlanej.

W świetle opinii eksperta budowlanego PFRON, odmowa przyznania środków w bieżącym naborze wynikała z faktu, że wnioskodawca (Spółdzielnia Mieszkaniowa):

— nie przedstawił oficjalnej opinii ani ekspertyzy sporządzonej przez osobę z uprawnieniami budowlanymi, która jednoznacznie potwierdzałaby techniczny brak możliwości montażu drzwi o szerokości 90 cm,
— przedłożył jedynie wstępne oświadczenie wykonawcy i informację, że projekt właściwy dopiero powstanie,
— nie wykazał uzyskania zgody na odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych w trybie art. 9 ustawy – Prawo budowlane ani nie udokumentował, że zatwierdzony przez właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej projekt dopuszcza takie rozwiązanie bez konieczności uruchamiania tej procedury.

Formuła programu „Wyrównywanie różnic między regionami III" przewiduje możliwość ponownego złożenia wniosku. Aby inwestycja mogła zostać sfinansowana ze środków PFRON, Spółdzielnia Mieszkaniowa powinna:

— przedstawić ekspertyzę inżynieryjną; uprawniony projektant musi wykazać ograniczenia konstrukcyjne szybów (np. ryzyko naruszenia ścian nośnych bloku), co udowodni konieczność zastosowania drzwi o szerokości 80 cm;
— przedstawić dokument potwierdzający legalność przyjętego rozwiązania (np. prawomocne pozwolenie na budowę/zgłoszenie zatwierdzające projekt z drzwiami o szerokości 80 cm lub formalną decyzję o odstępstwie budowlanym, jeśli organ nadzoru tego wymaga);
— odnieść się do całościowego audytu dostępności, zapewniając, że winda będzie powiązana z likwidacją barier w dojściu do niej (np. poziomy terenu, progi), czyli wykazać kompleksowość dostępności.

Działania Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w tej sprawie są zatem w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i nie przewiduje się zmian w regulaminie programu służących sankcjonowaniu odstępstw od ogólnych norm budowlanych.

Zastosowanie węższych drzwi (80 cm) w istniejącym budynku jest prawnie dopuszczalne, jednak wymaga uzyskania formalnego postanowienia o udzieleniu zgody na odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych, wydawanego w trybie art. 9 Prawa budowlanego przez właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej. Wnioskodawca takiego

dokumentu nie przedłożył, opierając się jedynie na oświadczeniu wykonawcy, które nie posiada mocy prawnej ani technicznej. Dodatkowo Spółdzielnia nie odniosła się merytorycznie do uwag eksperta budowlanego PFRON oraz nie przedstawiła kompleksowego audytu dostępności. Winda z drzwiami o szerokości 80 cm – pragnę to ponownie podkreślić - może zostać dofinansowana, pod warunkiem że inwestor udowodni istnienie barier konstrukcyjnych za pomocą ekspertyzy z uprawnieniami budowlanymi oraz przedstawi wspomnianą zgodę na odstępstwo.

Obecna formuła programu „Wyrównywanie różnic między regionami III" zabezpiecza interesy inwestorów zmagających się z ograniczeniami technicznymi, umożliwiając im ponowne złożenie wniosku po uzupełnieniu dokumentacji projektowej o wymagane prawem decyzje administracyjne. Zmiana regulaminu programu, która zwalniałaby beneficjentów z obowiązku legitymowania się legalnymi pozwoleniami i uzgodnieniami budowlanymi, stanowiłaby rażące naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz zasad równego traktowania wnioskodawców.

Zaznaczam, że zgodnie z ustawą o działach administracji rządowej Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działami: praca, rodzina oraz zabezpieczenie społeczne. Zagadnienia związane z warunkami technicznymi budynków, procesem inwestycyjno-budowlanym oraz harmonogramem wdrażania rozwiązań systemowych w prawie budowlanym leżą w gestii Ministra Rozwoju i Technologii (dział: budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo). Choć bariery architektoniczne dotyczą osób z niepełnosprawnościami, to instrumenty prawne i harmonogram zmian legislacyjnych w tym obszarze nie należą do właściwości ministra ds. zabezpieczenia społecznego.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Monika Sikora
Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/